

Per Stig Møllers besvarelse af forespørgsel om hvad regeringen kan oplyse om EU's fremtid

Taler

Per Stig Møller
Udenrigsminister

Dato

30. marts 2004

Sted

Folketinget, Christiansborg

- 1 Statsministeren har været inde på processen og nogle af de overordnede temaer i forhandlingerne om EU's forfatningstraktat. Jeg vil i mit indlæg navnlig fokusere på traktatens betydning for EU's globale rolle.
- 5 EU's globale rolle har fra begyndelsen været et centralt tema i arbejdet med EU's forfatningstraktat. Som der stod i Laeken-erklæringen fra december 2001, er der en voksende forventning blandt borgerne om, at et samlet EU kan spille en stabiliserende og ledende rolle i en ny verdensorden og være et forbillede.
- 10 Hvis den forventning skal indfries, må vi skabe mere sammenhæng i EU's udenrigspolitik. Det handler om, at Europa må tale med én stemme.

Her leverer Konventets udkast til forfatningstraktat en væsentlig del af løsningen ved at indføre en EU-udenrigsminister . Titlen kunne efter min
15 mening være mere retvisende, f.eks. udenrigsrepræsentant, for der er selvfølgelig ikke tale om, at EU får en regering. Men lad os ikke distrahere af sprogbrugen. Der er fire væsentlige elementer ved EU-udenrigsministeren, jeg vil fremhæve.

For det første slås de udenrigspolitiske funktioner i EU sammen i ét embede i
20 stedet for, at vi som i dag har både en høj repræsentant, Solana, og en udenrigskommissær, Patten. Det skaber klarhed for omverdenen. EU får ét telefonnummer, for nu at bruge Kissingers kommentar om, at man ikke ved, hvem man skal ringe til i Europa.

25 For det andet bliver EU-udenrigsministeren formand i udenrigsministerrådet og dermed en mere permanent koordinator og repræsentant for EU-landenes synspunkter i stedet for skiftende formandskaber. Det vil give kontinuitet.

30 For det tredje får EU-udenrigsministeren initiativret inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Naturligvis ikke nogen eksklusiv initiativret, men han kan tage initiativer i overensstemmelse med den linie, der er lagt af Det Europæiske Råd og udenrigsministerrådet. Det giver en ny dynamik.

35 Og for det fjerde får EU-udenrigsministeren ikke blot ansvaret for EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, men også for at koordinere de andre aspekter af EU's optræden udadtil. Det vil give større sammenhæng.

40 Større klarhed, kontinuitet, dynamik og sammenhæng - det er hvad der er brug for. Det handler selvfølgelig ikke kun om institutioner. Ingen tror, at alle problemer med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med ét vil være løst, når EU-udenrigsministeren sætter sig bag sit skrivebord.

45 Det handler i høj grad om, at medlemsstaterne og institutionerne skal finde den fælles politiske vilje og afsætte de nødvendige ressourcer. Men forfatningstraktaten skaber en bedre ramme. Det er vigtigt.

50 Under regeringskonferencen i efteråret har vi forhandlet om de nærmere detaljer vedrørende EU-udenrigsministeren. De er nu stort set på plads og er faldet ganske rigtigt ud set med danske øjne. EU-udenrigsministerens forankring i Rådet er styrket, så det står klart, at EU-udenrigsministeren ikke vil være noget almindeligt medlem af Kommissionen, men står til ansvar over for medlemsstaterne.

55 Dermed understreges også den grundlæggende mellemstatslige karakter af EU's udenrigspolitiske samarbejde. Udenrigs-, forsvars-, og sikkerhedspolitik vil fortsat først og fremmest være et nationalt anliggende. Intet land kan påtvinges en udenrigspolitik, det ikke har. Derfor har samarbejdet også en fundamentalt anden karakter end resten af EU-samarbejdet.

60

* * *

65 En stærkere global rolle for EU handler i høj grad også om sikkerheds- og forsvarspolitik. Det er af de mest dynamiske områder inden for EU i øjeblikket, og forfatningstraktaten vil give mulighed for en yderligere styrkelse.

Hovedhjørnestenen i europæisk sikkerhed vil fortsat være NATO - og dermed

samarbejdet med USA og Canada. Men inden for den ramme bør vi styrke
70 Europas evne til selv at forebygge og løse regionale konflikter. Det er ved at
kombinere civil og militær kapacitet, at EU virkelig kan komme med væsentlige
bidrag inden for krisestyring.

Inden topmødet i december sidste år blev der opnået enighed om det nye trak-
75 tatafsnit om EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

Danmarks forbehold udelukker os fra at deltage i det forsvarspolitiske
samarbejde. Men vi kan være tilfredse med, hvordan forhandlingerne er faldet
ud. For selvom vi ikke er med i dag, er det jo ikke irrelevant, hvordan traktaten
80 ser ud i morgen. Som bekendt ønsker regeringen at afskaffe forsvarsforbeholdet,
når tiden er moden. De fleste andre EU-lande har valgt både NATO og EU.
Danmarks fravalg af EU's forsvarsdimension medfører alene en svækkelse af
Danmarks position i det europæiske samarbejde.

85 * * *

EU's globale rolle handler også om kampen mod terror. Danmark støtter, at EU
bliver styrket som omdrejningspunkt for medlemslandenes internationale
samarbejde om bekæmpelse af terrorisme. Her er forfatningstraktaten også et
90 fremskridt, både med solidaritetsklausulen og det styrkede politisamarbejde. Og
som vi fra dansk side gjorde opmærksom på under topmødet, skal vi styrke og
konkretisere samarbejdet om det civile beredskab, f.eks. med fælles
kapacitetsmål.

95 I EU's globale arbejde gælder det om at bekæmpe de dybereliggende årsager til
terrorisme. Om at udbrede demokrati, menneskerettigheder og god
regeringsførelse. Om at gå foran som model for andre lande og folk. Det er
nøglen. Derfor har EU har haft og har EU så stor tiltrækningskraft på de øvrige
europæiske nationer. Gennem EU kan vi forene vore bestræbelser og opnå
100 resultater, der langt overgår, hvad noget enkelt medlemsland ville være i stand
til.

* * *

105 EU's forhold til omverdenen handler også om at stå sammen om at møde de
globale økonomiske udfordringer. EU's potentiale som en ledende og

110 stabiliserende kraft i en ny verdensorden er stor i kraft af vores økonomiske styrke. Men den økonomiske styrke kan vi ikke tage for givet. Der skal mere skub i EU's økonomi. Det viser både demografiske og økonomiske fremskrivninger. Ellers sejles vi agterud, ikke kun af USA, men på sigt også af BRIK-landene, Brasilien, Rusland, Kina og Indien.

115 EU skal fortsat spille en ledende rolle i WTO som fortaler for frihandel og øget liberalisering. Øget frihandel er til gavn for alle, men det stiller krav til konkurrenceevnen. EU har også en ledende rolle at spille for det globale miljø, ikke mindst når det gælder.

120 Derfor er Lissabon-processen om at gøre EU til den mest konkurrencedygtige, videnbaserede økonomi i 2010 så vigtig. Vi skal ikke opgive ambitionerne.

* * *

125 Mange danskere vil spørge sig selv: Er en ny traktat virkelig nødvendig? Svaret er enkelt: Ja, EU har brug for forfatningstraktaten.

130 For det første er det nødvendigt på grund af udvidelsen af EU og behovet for institutionelle reformer. Uden yderligere reformer og mere kvalificeret flertal vil et EU med 25 eller flere medlemsstater miste handlekraft og beslutningsdygtighed. Og uden et beslutningsdygtigt EU vil de store lande hurtigt finde det nødvendigt at træffe beslutninger uden for EU's rammer.

135 For det andet er traktaten nødvendig for EU's legitimitet og den folkelige opbakning. Der er behov for et klarere, enklere og mere gennemsigtigt EU. Et mere demokratisk og åbent EU. Det giver udkastet til forfatningstraktaten i høj grad. Lad mig blot nævne: Forenkling af traktatgrundlaget, klarere kompetencedeling, styrkelse af nærhedsprincippet, større indflydelse til de nationale parlamenter, fuld åbenhed i lovgivningsprocessen og sikring af borgernes grundlæggende rettigheder i forholdet til EU.

140 I dagens folketingsdebat om EU's fremtid må vi ikke glemme, at vi i EU faktisk er enige om langt det meste i Konventets traktatudkast. Og at vi fra dansk side gennem en engageret indsats allerede fra Konventets begyndelse har fået opfyldt en række mærkesager og dermed sat vores præg på fremtidens EU.

145

Kilde

Manuskript modtaget af folketings Tidende.dk og udgivet af Danske Taler

Kildetype

Dokumentation på online medie

150

Tags

Det Konservative Folkeparti, EU, Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hvad-kan-regeringen-oplyse-om-eus-fremtid>

155

160

165

170

175

180